

Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 27 februari 1925 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Majts proposition angående befrielse för förste postiljonen E. G. Samuelsson m. fl. från skyldighet att gälda vissa skadestånds- och ersättningsbelopp.

(4:e avd.)

1:o) I en till riksdagen avlåten, den 6 februari 1925 dagtecknad proposition, nr 41, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen, punkt 1:o), medgiva, att förste postiljonen Ernst Gustaf Samuelsson må befrias från honom åliggande skyldighet att *dels* gälda det skadeståndsbelopp om 260 kronor, som han jämlikt Stockholms rådhusrätts utslag den 26 juni 1919 förpliktats att utgiva till postverket, *dels ock* till postverket återgälda det av verket utbetalade belopp om 102 kronor 84 öre, som Samuelsson jämlikt samma utslag ålagts utgiva till aktiebolaget Stockholms spårvägar, samt att ifrågavarande belopp må ur postverkets räkenskaper avskrivas.

*Ansökning av
förste postil-
jonen E. G.
Samuelsson.*

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till återopade statsrådsprotokollet sid. 1—3.

Generalpoststyrelsen lämnar i ämnet följande redogörelse:

Samuelsson hade i egenskap av postchaufför vid fullgörandet den 13 mars 1919 av posttransporttur till postkontoret Stockholm 6 (Odengatan) framfört en postverket tillhörig automobil och därvid svängt automobilen ut över det å Odengatan framdragna spårvägsnätet med påföljd, att automobilen påkörts av en strax bakom kommande spårvagn, varvid skada uppstått å såväl automobilen som spårvagnen. Sedan med anledning därav allmänne åklagaren vid Stockholms rådhusrätt yrkat ansvar å Samuelsson, hade denne dömts att böta 50 kronor samt förpliktats att i skadestånd utgiva till postverket 260 kronor och till aktiebolaget Stockholms spårvägar 102 kronor 84 öre, ävensom att ersätta postverket och bolaget de belopp, de kunde visa sig hava utgivit till lösen av rättens protokoll i målet. Samuelsson hade dessutom ålagts att gälda vittnesersättningar med tillhoppa 15 kronor.

Posttransporterna inom huvudstaden, vilka stode i sammanhang med ankommande och avgående tåg, och på vilkas utförande inom fastställd tid postens rättida befordran och utdelande berodde, måste givetvis ske med stor skyndsamhet. Då dessa transporter i regel måste utföras på stadens mest trafikerade gator, vore det tydligt, att, därest chaufförens uppmärksamhet för något ögonblick avleddes eller slappades, en olyckshändelse såsom den ifrågavarande lätt kunde inträffa. I förevarande fall hade ock förefunnits en viss svårighet för chauffören att säkert kunna beräkna den fart, med vilken en bakifrån kommande spårvagn framförts.

*Utskottets
yttrande.*

Av generalpoststyrelsen har vitsordats, att ifrågavarande förste postiljon, som alltsedan år 1913 tjänstgjort såsom postchaufför, såväl före som efter det omhandlade missödet fullgjort sina åligganden med punktlighet och noggrannhet och för sitt arbete i postverket befunnits förtjäna gott vitsord. I betraktande härav och med hänsyn till övriga återopade omständigheter vill utskottet tillstyrka generalpoststyrelsens i ämnet gjorda och av statskontoret till bifall förordade framställning.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva,

a) att förste postiljonen Ernst Gustaf Samuelsson må befrias från honom åliggande skyldighet att dels gälda det skadeståndsbelopp om 260 kronor, som han jämlikt Stockholms rådhusrätts utslag den 26 juni 1919 förpliktats att utgiva till postverket, dels ock till postverket återgälda det av verket utbetalade belopp om 102 kronor 84 öre, som Samuelsson jämlikt samma utslag ålagts utgiva till aktiebolaget Stockholms spårvägar, samt

b) att ifrågavarande belopp må ur postverkets räkenskaper avskrivas.

*Ansökning
av f. ångslups-
befälhavaren
J. E. Wik-
lund.*

2:o) I punkt 2:o) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre ångslupsbefälhavaren Johan Edvard Wiklund må befrias från honom jämlikt Piteå rådstuvurätts utslag den 10 november 1924 åliggande ersättningsskyldighet gentemot järnvägsstyrelsen, samt att järnvägsstyrelsens fordran hos Wiklund må ur räkenskaperna avskrivas.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 3—5 av återopade statrådsprotokollet.

Den 29 oktober 1923 inträffade å fjärden utanför Piteå under då rådande snötjocka en svår sjöolycka, i det att den statens järnvägar tillhöriga, till slipersfaktoriet å Lövholmen hörande ångslupen »Lövholmen» under färd från slipersfaktoriet till Bergvikens färjställe törnade emot en vid Storfors befintlig timmerflotte med sådan fart, att ångslupen med fören rände upp

på flotten, vilket hade till följd, att slupen hastigt fylldes med vatten och sjönk, varvid sju av de ombordvarande fjorton passagerarna omkommo.

Genom rådstuvurättens i Piteå lagakraftvunna utslag den 10 november 1924 dömdes befälhavaren å ångslupen Johan Edvard Wiklund, såsom vållande till olyckan ifråga, att undergå fängelse i tre månader, med vilket straff emellertid jämlikt lagen om villkorlig dom skulle anstå. Härjämte förpliktades Wiklund att till järnvägsstyrelsen utgiva ersättning för värdeminskning å ångslupen, bärgningskostnader m. m. med 13,873 kronor 74 öre, ävensom att ersätta styrelsen livräntor till efterlevande anhöriga till de vid olyckan omkomna. Slutligen ålades Wiklund att ersätta ej mindre järnvägsstyrelsen dess inställelse i målet med 100 kronor samt utgifterna för lösen av rättens protokoll i målet än även statsverket för de av allmänna medel förskjutna vittneskostnaderna.

Av de vid olyckan omkomna voro sex anställda såsom arbetare vid slipersfaktoriet. I enlighet med lagen om försäkring för olycksfall i arbete ha efterlevande anhöriga till fyra av dessa sex arbetare beviljats livräntor med tillhopa 5,860 kronor om året.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av järnvägsstyrelsen med skrivelse den 7 januari 1925 överlämnad skrift har Wiklund anhållit att av nåd bliva befriad från honom enligt förenämnda utslag åliggande ersättningsskyldighet gentemot järnvägsstyrelsen. Wiklund framhåller, att han, som vore genom motgångar nedbruten till kropp och själ, icke såge sig i stånd att någonsin kunna fullgöra sin ersättningsskyldighet. Wiklund hänvisar vidare till ett vid skriften fogat intyg av bland andra ordförandena i kommunalnämnden och fattigvårdsstyrelsen i Norrfjärdens socken rörande hans ekonomiska förhållanden m. m. Av detta intyg framgår, att Wiklund är ägare till en mindre jordlägenhet, taxeringsvärderad till 2,600 kronor, men graverad till ett belopp av 6,000 kronor, samt att hans egendom i övrigt utgöres av en ko samt annan lösegendom till ett värde av omkring 500 kronor. I intyget meddelas vidare, att Wiklund under långliga tider varit förföljd av motgångar och att hans hustru, som under åratals vårdats för sinnessjukdom på hospital, icke vore vid bättre hälsotillstånd än att hon när som helst kunde återfalla i sjukdomen. Slutligen framhålla intygsgivarna, att vid ett utkrävande av skadeståndsbeloppet Wiklund endast hade att till borgenärerna överlämna sitt anspråkslösa hem och därefter på ålderdomens dagar hemlös söka skaffa sig och sin familj utkomst, samt att en dylik åtgärd icke skulle medföra minsta garanti för täckning av skadeståndsbeloppet, utan blott vore ägnad att rubba Wiklunds möjlighet att draga sig fram.

Med hänsyn till de synnerligen ömmande omständigheter, som i detta fall kunna åberopas för ett avstående från statsverkets fordran på skadestånd m. m. i anledning av den av ifrågavarande ångslupsbefälhavare vållade kollisionsolyckan, får utskottet tillstyrka den gjorda framställningen.

Utskottet hemställer alltså,

*Utskottets
yttrande.*

Statsutskottets utlåtande Nr 25.

att riksdagen må medgiva,

a) att förre ångslupsbefälhavaren Johan Edvard Wiklund må befrias från honom jämlikt Piteå rådstuvurätts utslag den 10 november 1924 åliggande ersättnings-skyldighet gentemot järnvägsstyrelsen;

b) att järnvägsstyrelsens fordran hos Wiklund må ur räkenskaperna avskrivas.

Stockholm den 27 februari 1925.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 23.
